

Na Valja po pošti:
za celo leto naprej... K 60—
za en mesec... 4.50
za Nemčijo olovoletno... 50—
za ostale inozemstvo... 60—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej... K 45—
za en mesec... 4—
V spravi prejemov... 3.50
Sobotna izdaja:
za celo leto... K 10—
za Nemčijo olovoletno... 12—
za ostale inozemstvo... 15—

SLOVENEK

Inserati:
Enostolpna petstvarica (50 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat... po 50 v
za dva- in večkrat... 45 v
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Na sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna petstvarica K 1—
izhaja vank dan izvenaj se-
delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vrniti raj

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne kranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 29.511, bozn. narč. št. 7582. — Upraviškega telefona št. 50.

Dan svobode.

Tisoč dvesto let smo trpeli in čakali, kedaj pride oni veliki dan odrešenja. Kralj Matjaževa vojska je spala pod goro in na tej gori je ležala težka orjaška skala. Pretežka za ciklope in titane našega duha in naše volje. Vojski so spali in čakali ure, ki mora priti in vedeli so, da pride nekoč veliki dan. Trpljenje je šlo mimo nas, naši ljudje so umirali kot tlačani tujcev, a v duši je živela vera v svobodo, morda polzavestno, v trpljenju, solzah in bolesti, a živela je in udarila na dan z močeno silo. Žalostni spomini: Matija Gubec, z ognjem kronani kralj. Stara pravda. Ob Savi ni bilo drevesa, kjer ne bi viseli naši ljudje. Žrtev nemškega plemstva, nemških fevdalcev, nemške brutalne militaristične sile.

Prišla je svetovna vojna. Storili smo več kot svojo dolžnost. In kljub temu nas niso hoteli poznati, zapirali so nas v ječe, naši ljudje so umirali na moriščih, v ječah, v taboriščih in na vseh evropskih poljanah. In tedaj je vstala v nas ona velika pesem svobode, koje glasniki so bili dr. Krek, dr. Korošec, dr. Jeglič. Narod je z vso dušo segel po tej odrešilni besedi. Pesem o združenju v svobodno jugoslovansko državi SHS. Je šla v sleherni gorsko vas. Beseda o svobodi ni bila več beseda, postala je dejstvo.

Danes je dan svobode, narodni praznik, praznik naroda, ki je dolgo čakal vstajenja. In vstajenje je prišlo. Danes je delopust, ljudske množice gredo na ulico, da manifestirajo za svobodo, ki prihaja. Da se

poklonijo Wilsonu, ki je izrekel kot veliki klicar v zboru narodov svojo odločilno besedo: tlačeni in zatirani naj vstanejo in naj sami odločujejo o svoji svobodi. Kritični ljudje pravijo, da je ta dan manifestacije prežgodaj, ali prepozno. Ni prežgodaj in ni prepozno. Včeraj je stara Avstrija-Ogrska odgovorila na Wilsonovo noto in v tej noti priznava Jugoslovane kot lastno državno telo, ki naj svobodno odloča o samem sebi. In danes se sestane v Zagrebu hrvatski sabor, ki bo prelomil z Ogrsko, proklamiral svojo neodvisnost in se pridružil združeni jugoslovanski državi SHS.

A s češkega prihaja vest, da je Narodni izbor, vrhovna instanca češkega naroda, sprejel vladu Češke v svoje roke. In v teh dneh mu bo sledil naš slovanški raz.

Raz hiše prestolice Slovenije plapolajo zastave. Topot samo v jugoslovanskih in slovenskih barvah. Vse je praznično. Ves vzduh je nasičen radosti in zmagovalja. Po težkem, trdem delu — oddih, po smrti življenje. Po suženjstvu svoboda.

Narod bo manifestiral. Tisočglave in tisočglave množice bodo dale duška svoji radosti. A te množice bo preveval duh narodne kulture in discipline, to smo trdno prepričani. In upamo, da ne bomo primorani zaznamovati nobenega incidenta, katerega bi nas moralo biti sram.

Naj živi svobodna, velika, demokratična, združena Jugoslavija! Naj živi dan svobode! Naj živi dolgo teptana najmanjša veja troimenega naroda SHS!

Narodna bramba.

Ljubljana, 28. oktobra 1918.

Danes so se sestali zastopniki naših telovadnih organizacij, Orla in Sokola, iz vseh krajev naše domovine v veliki dvorani mestnega magistrata, da ustanove našo stražo, temelj naše narodne obrambe. Po obširni in temeljiti debati so se soglasno sprejeli sledeči sklepi:

1. Odsek, ki se podredi »Narodnemu veču«, je odsek skupne narodne obrambe.
2. Orli in Sokoli se obvezujejo sodelovati v narodni obrambi.
3. Vse orlovstvo in sokolstvo se poziva, da takoj izvede organizacijo narodne obrambe v svojem okolišu, in sicer v sporazumu z občinami in požarnimi brambami.
4. Izvoli se osrednje vodstvo odseka narodne brambe. To vodstvo naj sestoji iz 12 članov, in sicer 6 Orlov in 6 Sokolov. Vodstvo ima pravico kooptirati tudi druge člane. Vsa društva morajo poročati osrednjemu vodstvu o ustanovitvi straže narodne obrambe.

»Narodnemu veču« se predlaga:

1. Uvede naj se splošna brambna dolžnost, in sicer za moške od osemnajstega do petdesetega leta.
2. Financiranje in vzdrževanje pre-

vzame »Narodno veče«, ki nastale stroške repartira na občine.

3. Centralni vojaški urad jugoslovanske države naj razdeli orožje.

H knezoškofu dr. A. B. Jegliču se odpošlje posebno deputacijo s prošnjo, da bi vladika opozoril duhovščino glede snovanja straže narodne obrambe v posameznih občinah.

V vodstvo narodne obrambe se izvolijo sledeči Orli in Sokoli:

Predsednik: dr. Pestotnik (Sokol).
Podpredsednik: Jožef Pirc (Orl).
Tajnik: France Ramovš (Orl).
Tajnikov namestnik: Rudolf Rozman (Sokol).

Načelnik: Pavel Kržan (Orl).

Podnačelnik: Kovačič Fran (Sokol).

Člani vodstva: Aleksander Jeločnik (Orl), stolni vikar Janko Cegnar (Orl), dr. Marko Nallačen (Orl), dr. Fettich (Sokol), Bojan Drenik (Sokol) in še eden izmed Sokolov, katerega Sokolska zveza pozneje imenuje.

Temelj za narodno brambo je dan.

V vsaki občini naj se takoj osnuje narodna bramba in naj se o njej poroča centralnemu vodstvu, Ljubljana, magistrat. Položaj je nujen in zahteva hitrega dela.

Vzpored današnjih slavnosti.

Ob 6. uri zjutraj: budnica (igrale bodo godbe iz Trbovelj, Zidanega mostu in Višnjegore).

Ob 8. uri zjutraj: reditelji se zbera na dvorišču pri »Slonu«.

Ob pol 9. uri dopoldne: ljudskošolska mladina je že zbrana v svojih šolah; telovadci (Orli in Sokoli) se zbirajo na Dunajski cesti; godbe: ena pred kavarno Evropa, druga pred »Slonom«, tretja pred »Narodnim domom«; predstavitelji »Narodnega sveta«, političnih strank i. dr. pred »Slonom«; ženstvo v narodnih nošah pred »Domovino«; gostje (Čehi, Rusi, Italijani i. dr.) v Gajevi ulici, blizu prve državne gimnazije; pevci pred »Slonom«; okoličani (na vozovih) na stavbišču pred »Slonom«; strokovna, kulturna in politična društva na Franc Jožefovi cesti; ostalo občinstvo na Bleiweisovi cesti pred »Narodnim domom«.

Ob 9. uri dopoldne se začne premikati sprevod, ki pojde po Dunajski cesti, mimo južnega kolodvora, po Resljevi cesti, čez Jubilejni most, mimo Mestnega doma, Pred škofijo, čez Mestni in Stari trg, št. Jakobski most, po Cozovi in Emonski cesti, čez Valvazorjev trg, po Vegovi ulici pred deželni dvorec, čez Kongresni trg, po Wolfovi ulici, mimo Prešernovega spomenika, po Prešernovi ulici do »Siona«.

Popoldne ob pol 3. uri (do 6. ure zvečer) ljudska predstava v »Narodnem gledališču« (Finžgarjev »Divji lovec«).

Ob 8. uri zvečer: slavnostna predstava v »Narodnem gledališču«.

SOROJAKI!

Nihče naj ne krši narodne discipline. Manifestacija naj govori o naši kulturi, o naši zavednosti, o moči našega duha in naše volje.

Lastnina tujerodcev naj nam bo ravnotako sveta, kot naša lastna.

Našo državo imamo zagotovljeno in tu si bomo po svoje čisto zakonito uredili svoj dom. Brutalna sila nam bodi tuja. Vzdržujte celi dan naše narodne svobode vzoren red in disciplino. Zavest vstajenja in odrešenja naj nas vodi. Poulični kravali niso za sinove naroda, ki si je s krvjo in s trpljenjem odkupil svobodo.

REŠILNE POSTAJE.

Povodom današnje manifestacije bodo poslovala rešilne postaje, in sicer v Mestnem domu, v St. Jakobski šoli in v deželnem dvorcu. Povsod bodo na razpolago zdravniki.

Za pravico slovenščine.

Železničarji za slovenščino.

Slovenske železničarske organizacije so naznanile direktriji, da se bodo poslej posluževale slovenščine kot notranjega uradnega jezika.

Slovenščina v šole!

Društvo slovenskih srednješolskih profesorjev se je obrnilo na Narodni svet s prošnjo, naj odredi, da se vpelje slovenščina kot notranji jezik šolskih oblasti in kot učni jezik v vseh razredih.

Avstrijska nota Wilsonu.

Dunaj, 28. (K. u.) Zunanji minister grof Andrassy je pooblastil včeraj avstrijsko-ogrsko poslanstvo v Stockholmu, naj naprosi kraljevo švedsko vladu, da sporoči vladu ameriških Združenih držav na njeno noto z dne 18. t. m. sledeč odgovor:

Odgovarjajoč na noto predsednika Wilsona z dne 18. t. m., ki je bila naslovljena na avstrijsko-ogrsko vladu in v smislu sklepa gospoda predsednika, razpravljati z Avstrijo-Ogrsko ločeno o vprašanju premirja in miru, je čast avstrijski-ogrski vladu izjaviti, da soglašajo tako kot s prejšnjimi izjavami gospoda predsednika tudi z njegovim v zadnji notii izraženim naziranjem o pravicah narodov Avstrije-Ogrske, posebe še o pravicah Čeho-Slovakov in Jugoslovancev.

Ker je potem Avstrija-Ogrska sprejela vse pogoje, od katerih je smatral gospod predsednik odvisen vstop v razprave o premirju in miru, ni po naziranju avstrijske-ogrške vlade o pričetku teh pogajanj več nobene ovire.

Avstrijska-ogrška vladu izjavlja torej, da je pripravljena, vstopiti v pogajanja o miru med Avstrijo-Ogrsko in sovražnimi državami ter o takojšnjem premirju na vseh frontah Avstrije-Ogrske, ne da bi počakala uspeha drugih razprav, in prosi gospoda predsednika Wilsona, naj uvede za to potrebne uvodne priprave.

Nemčija bo kapitulirala, Avstrija se je — že udala. Raztrgala je zvezo z Nemčijo in na svojo roko začela pogajanja za premirje in mir. Drugega ni mogla storiti. V vojaško zmago ne veruje več niti nemški cesar, v nekdanji Avstriji je pa ni moči več, ki bi mogla prisiliti Čeha, Poljake in Jugoslovane, da bi samo še kapljijo krvi prelili za veliko morilko vseh nenemških narodov. Tudi stara nemško-madžarska oficijelna Avstrija-Ogrska nima smisla več za tolikrat zatrjevano večno zvestobo do Nemčije. Ta se tudi pogaja za premirje in mir, toda avstroogrski zunanji minister pravi, da se hočemo mi pogajati, ne da bi čakali in počakali, kaj bo rekla in kaj bo sklenila njena zaveznica. Nemčija nas ne briga nič več.

Stara Avstrija se je uklonila Wilsonu v vseh točkah. Že prej je sprejela znanih 14 točk in nadaljna vodilna načela za razorožbo in bodočo zvezo narodov; o zadnji notii je Wilson avstroogrski vladu z neiznosno jasnostjo povedal v obraz, da avstroogrski zunanji minister nima več pravice govoriti v imenu Čehov in Jugoslovancev. Ko je prišel ta Wilsonov glas na Du-

naj, so bili pobiti, ko je prišel v Budimpešto, so Mađžari še enkrat zapeli staro pesem o »nedotakljivosti svetih ogrskih mej«. In ko so še peli sveto to mađžarsko pesem, ki naj bi pretpila Wilsonovo zahtevo pravice, je hotela ironija časa, da je bil za avstrijsko-ogrškega zunanjega ministra imenovan — Mađžar, ki je po nekaj dneh v imenu stare Nemško-Madžarske odgovoril Wilsonu, da ima — prav. Prav da ima Wilson, ko pravi, da Avstro-Ogrska glede Čehov in Jugoslovancev nima nobene moči in pravice več. Ta dva naroda, priznana najprvo od Wilsona, sedaj tudi od njihove prejšnje države, sta odvezana starih državnih vezi in sedaj popolnoma svobodna in neodvisna. V imenu Čehov in Jugoslovancev grof Andrassy ne bo sklepal ne miru, ne premirja.

Za premirje in mir se v našem imenu pogajajo jugoslovanski in češki delegati in trdno je naše prepričanje, da nam v nekaj dneh prinesejo — premirje in mir.

Spremlja jih zaupanje in pooblastilo naroda, naj bo z njimi tudi pomoč Boga ljubezni in pravice!

Slovo cenzuri.

Cenzuro časopisja so zdaj v stari Avstriji odpravili. Nam Jugoslovanom ni bila prijazna. Hude boje je imelo posebno jugoslovansko časopisje z njo. Na piko si je pa seveda vzela tudi nemško časopisje, ki se ni skladalo z modrostjo stare nemške v dno gnjile avstrijske birokracije.

Glasilo »Ljubov« »Der Friede« je 25. t. m. pisalo o njej takole:

Vampir je mrhovina, ki še ne umeva, da je mrtva. Kadaver moramo ubiti in suniti skozi njegovo nenasičeno srce kol: v grob ga pribijemo z žebli.

Pripeljte kole in končajte strašilo! strašilo! Ali moremo še vedno trpeti, da hodi ob belam dnevu cenzura okoli? Ali trpimo, da čepi na naših prsih, da pije našo kri in izsesava naše možgane?

Z belimi lisami izhajajo še vedno vsi neoficiozni časopisi. Izdajajo številko našega lista je zopet cenzura najgrše izdela. Celo c. kr. tiskovna policija bi morala znati, da zdaj z molkom in lažjo ne gre več naprej. Sistem, ki je ugonobil Avstrijo, si predstavlja, da bo preživel Avstrijo. Koliko časa še? Ali mislijo gospodje, da jim še preostaja časa? Pametno bi storili, da bi

se zdaj manj kazali, ker je za nje zelo koristno, da jih svet pozabi. Če tega nečemo, dobro, mislimo bomo na to, da so še vedno na svetu. Kako bi izgledalo pravzaprav v teh glavah, da tudi zdaj, da niti zdaj več ne mislijo prenehati s svojim strašnim sistemom?

Odpoved ni več v interesu zatirancev in tistih, ki so jim delali silo, mi lahko zdaj ravnodušno čakamo. Ali morejo li oni čakati? Ali se res še niso skrili v najtemnejši kot? Se zdaj ne puste, da govorimo. Dobro. Obračun, ki bo še prišel, bo za to gotovo milejši.

Kole, kole, kole!
Tako »Der Friede«.

Svobodna, demokratična naša Jugoslavija po zgledu ameriških Zveznih držav cenzure ne bo poznala!

Predcenzura časopisov odpravljena.

Dunaj, 28. oktobra. Minister za notranje zadeve je 18. t. m. političnim deželnim oblastim naročil, da naj odredbo, po kateri morajo v smislu § 17. tiskovnega zakona dolžnostni izvodi gotov čas pred izdajanjem tiskovine biti predloženi oblasti, brez odloga razveljavijo perijodičnih kakor tudi drugih tiskovin. Potemtakem v bodoče pred izdajanjem ne bo več predlagati v predcenzuro.

Reška „revolucija“.

(Pismo »Slovenčevca« poročevalca.)

Reka, 25. oktobra 1918.

Naši nasprotniki se poslužujejo naravnost neverjetnih sredstev, da bi škodovali pred širnim svetom našemu ugledu. Vrhunec sovražne zlobe pa so neresnična, skrajno tendenciozna poročila o razdejanju Reke, o zavzetju mesta po Jelačićevem polku itd. Strah pred Jugoslavijo je prevzel reške Mažare, ki vidijo v sijajni in mirni manifestaciji primorskih Hrvatov nevarnost za svoje krivično posedstvo na jugoslovanski zemlji. V tem strahu so brzojavile mažarske državne oblasti v Budimpešto, da je izbruhnila na Reki revolucija, kar je povzročilo veliko paniko na Mažarskem in bilo povod, da je moral odstopiti ministrski predsednik Wekerle. Brzojavili so za vojaško pomoč proti upornemu jugoslovanskemu vojaštvu.

In kaj je bilo v resnici? Netaktno obnašanje mažarske obmejne policije, ki je branila hrvatskim vojakom, da bi se udeležili slovesne manifestacije, je povzročilo obžalovanja vredne dogodke. Razen onega nastopa proti policiji, ki nima nobene pravice vtikati se v vojaške zadeve, ni zakrivilo vojaštvo ničesar, kar bi mogli obsojati. Neodgovorne mase iz starega mesta so skupno z izpuščenimi ujetniki opustošile in oropale justično palačo. Če do stavim, da je mažarska policija ranila več oseb, je vse, kar se je zgodilo na dan »revolucije« na Reki. Seveda so videli Mažari vse polno groznih strahov in so zaprli poštne in brzojavne urade, ukinili promet itd. V svet pa je šlo poročilo o krvavem uporu in zavzetju Reke!

Takoj drugi dan je bilo zopet vse kakor navadno. Sicer je prišlo mažarsko vojaštvo, zasedlo ulice in zastražilo javna poslopja, toda povoda ni bilo več nobenega. Policija je razglasila v hrvatskem, italijanskem in mažarskem jeziku, da je prevzelo vojaštvo javno varnost in osebno prostost v svoje varstvo. Cel dan ni bilo opaziti nobenega mažarskega policaja na cesti!

Laško lokalno časopisje je poročalo na dolgo in široko o dogodkih in naprtilo vso krivdo reškim in sušaskim Hrvatom. Sploh se obnašajo Lahi silno prevzetno in koketirajo z Mažari, s katerimi so živeli pred vojsko v vojnem stanju. Nerazsodni in zagrizeni elementi bivše iredentistične kliše se protivijo skupno s poslancem Ossoinackom (Osojnak) pridružitvi proglašeni Jugoslaviji, pa jim ne bo pomagalo. Reka je naša in naša bo ostala!

Zupan dr. Vio je razglasil v samo italijanskih lepakih, da so vse javne oblasti sporazumno odredile, da ne sme po deveti uri zvečer nihče na ulico, da se morajo ob devetih zapreti vsi javni lokali, da se mora vsakdo na zahtevo vojaške patrulje, katere spremljajo mažarski obmejni policaji, legitimirati itd.

Vsled stroge cenzure ni bilo mogoče poročati resnice, ker je mažarska cenzura plenila vsa resnična poročila.

Kočevske razmere.

Zanimivo je bilo zadnje čase zasledovati politiko Kočevcev. Kdor je prebiral njihovo glasilo »Gottscheer Bote«, katerega duševna lastnika sta dekan Erker ter profesor Obergrüll, se mora naravnost čuditi naivnosti teh gospodov. Tudi tu sta bili svoj čas dve stranki, ki sta se po svojih lastnih hudo napadali; ob pravem času pa sta sklenile med seboj spravo. Nekaj sta obema strankama dandanes skupno ostalo: skrajna neprijaznost do Slovencev. Nikakor niso mogli ti ljudje nepristransko soditi narodno prizadevanje Slovencev.

Kako neki? Nikakor ni šlo tem gospodom v glavo, da smo Slovenci narod, ki mora prejeti ali slej na lastni zemlji dobiti vse one pravice, kot jih imajo oni na lastni grudi in drugod. Zahtevali so v vsaki, četudi v slovenski vasi, šolo za svoje otroke in najsijajši je bila le pečica, branili pa so se z vsemi silami, ko je bilo treba privoliti v slovensko šolo v Kočevju ali kje drugje. Dobro se spominjamo, kako skrajno krivično stališče so zavzeli ti gospodje okoli »Gottscheer Bote« v tej vojski proti Slovincem, kako so napadli indirektno našega narodnega knezoškofa radi njegovega stališča v jugoslovanskem vprašanju, kako se je ta kočevska duhovščina drznila groziti celo svojim slovenskim tovarišem, ker so se potegnili za svoj narod; kako se je potujčeval od uradnikov kneza Auersperga naš narod v Dragi in drugod, kako so vsi okrajni glavarji z uradniki vred delali uradno politiko na škodo Slovencev. In vendar jih mi na naši zemlji nismo hoteli ugonobiti, temveč smo zahtevali zase le iste pravice, kot jih imajo oni. Tudi so ti gospodje okoli »Gottscheer Bote« vedno trdno stali na strani svojih poslancev Barba in Eggerja, najhujših sovražnikov Slovencev, in ugovora ni bilo čuti od teh gospodov proti politiki teh slovanorčev. Ko je prišla Jugoslavija na dan, so pričeli Kočevci strastno zabavljati proti njej, a sedaj, ko nam je zagotovljena, hočejo priklopljenje Kočevcev k nemško-avstrijskim deželam. Koridor do tam si bodo baje sami zgradili. Torej proč od Slovencev! Zakaj neki? Ali imate slabo vest, gg. člani narodnega sveta v Kočevju? Mora že biti kaj takega, kajti v zadnji številki goriimenovane lista se bere, kako se godi dobro Slovincem v Kočevju, samo če se ne oglasijo. Če se pa oglasijo — ni treba da bi tulili kot Nemci v Ljubljani — pa ne smejo niti na ulico več.

Starejšim kočevskim meščanom se ne more predbacivati animoznost proti Slovincem, nekoliko tudi iz tega vzroka ne, ker jim nosijo naši ljudje denar v mesto, vse drugače pa je z mlajšo generacijo. Mladina je vzgojena v nacionalnem duhu, naročeni so na strupene liste, kakor je »Grazer Tagblatt«, Slovence sovražijo.

Slovenskega življa na Kočevskem je dosti; ravno sedaj se dela njih statistika. Žalibog da se ne zavedajo svojih dolžnosti kot Slovenci. Prežeti so preveč starega suženjskega duha in ne morejo pojmiti, da jim gredo v kranjski deželi iste pravice v šoli in v uradu, kot Kočevcem. Seveda se bode to sedaj predurčilo, zato lahko veselji vzkliknemo: Tudi Slovincem na Kočevskem je prišel rešen dan! Kočevcem pa bodi ta-le svet: Uđajte se kar mirno v svojo usodo, saj ste jo sami zakrivali. Račun vam je enkrat unesel! Ne bojte se pa nič; živeli bodele lahko v miru s Slovenci, samo na gospodstvo čez njo — za vedno pozabite!

Manifestantje!

Pokorite se brezpogojno navoličom rediteljev, prvim članom naše lastne narodne brambe. Reditelji manifestacijskega odbora vzdržujejo red celi dan.

Iz Zagreba.

Zagreb, 28. oktobra 1918.

Zanimanje za saborsko sejo je izredno veliko. Vse vstopnice so oddane.

Danes se je razširil po Zagrebu glas, da bo tobačna tovarna prenehala s delovanjem. Ljudstvo je navallilo na trafike in pokupilo vse smotke. »Narodno veče« je storilo vse korake, da se ne bo pošiljal tobak iz domovine.

Umrli je v Zagrebu senior hrvatskih časnikarjev urednik »Novosti« Mile Ma-

Hrvatsko vojaštvo za Jugoslavijo.

Danes zjutraj je govoril celokupni hrvatski domobranski posadki polkovnik Krčak navdušen govor, v katerem je poudarjal, da je sedaj dolžnost hrvatskega vojaka, biti zvest hrvatski domovini in se pokoravati »Narodnemu veču«. Nato je godba zaigrala našo narodno himno. Takoj nato je celokupna posadka s častniki prisegla na hrvatsko zastavo zvestobo Jugoslaviji.

Danes opoldne se je oglasila pri »Narodnem veču« deputacija častnikov, ki je izjavila, da se njemu v vsakem oziru pokorava.

Shodi po vsi Hrvatski.

V nedeljo, dne 3. novembra se vrše po celi Hrvatski manifestacijski shodi.

Praznik.

Jutri je v Zagrebu praznik. Hrvatska je na križpotju. Popoldne gre delavstvo zopet na delo.

Dr. Tresić-Pavičić

je prišel večeraj v Zagreb. Danes odstopuje v Svico.

Splitski škof ljudstvu.

Splitski škof dr. Carić je izdal ljudstvu pastirski list, v katerem opominja ljud-

stvo, naj bo zvesto državi SHS. in naj se »Narodnemu veču« brezpogojno pokorava.

Dr. Frank,

ki je bil v vodstvu Frankove stranke, je izjavil, da položi svoj mandat.

Ceškoslovaška republika.

Praga, 28. oktobra. Narodni odbor je prevzel posle cesarskega namestništva in deželne komisije. Policijska se je podredila Narodnemu voboru. Ljudstvo je cesarske orle pometalo v Vltavo. Vojaštvo je manifestiralo z ljudstvom, vojaške godbe so igrale po ulicah, vojaki in častniki so snemali s svojih čepic kokarde in jih nadomestili z narodnimi trakovi. Po cellem Češkem vlada velikansko navdušenje za svobodno češko-slovaško republiko.

Praga, 28. oktobra. Kakor javljajo z Dunaja, se danes tam širijo mnogovrstne govorice o tukajšnjih dogodkih. Pripoveduje se, da je Narodni odbor prevzel posle c. kr. oblasti in da so se v zvezi s tem odigravali burni prizori. Temu nasproti se z merodajne strani ugotavlja, da upravljajo v Pragi državne upravne posle slej kakor prej organi c. kr. vlade in da vzlic vladajočemu precejšnjemu razburjenju prebivalstva in navzlic posamnim manifestacijam množice ni prišlo do težjega kaljenja miru.

Češki odposlanci na poti v Pariz.

Curih, 28. oktobra. Semkaj so došli češki odposlanci ter odpovali naprej v Pariz.

Novo ministstvo v Avstriji

Dunaj, 28. oktobra. Cesar je sprejel demisijo ministrskega predsednika barona Hussareka in ostalih kabinetnih članov. Dosedanjemu ministru. pred. Hussareku mu ministrskemu predsedniku Hussareku je cesar podelil veliki križ reda sv. Stefana. V lastnoročnem pismu dosedanjemu ministru za socialno skrbstvo dr. Mataji si je cesar pridržal njegovo zopetno uporabo v službi. Dosedanjemu finančnemu ministru baronu Wimmerju je cesar podelil veliki križ Leopoldovega reda. V lastnoročnem pismu dosedanjemu domobranskemu ministru baronu Czappu si je cesar pridržal njegovo zopetno uporabo v službi. Dosedanjemu ministru za nauk in bogočastje vilezu Madeyskemu je cesar podelil red železne krone 1. razreda in v posebnih lastnoročnih pismih odstopajočim ministrom izrazil zahvalo in priznanje za njihovo službovanje.

Preložena seja poslanske zbornice.

Dunaj, 28. oktobra. Za jutri, torek, sklicana plenarna seja poslanske zbornice je preložena na sredo ob 11. uri dopoldne.

Nemško-avstrijski narodni zbor.

Dunaj, 28. oktobra. Izvrševalni odbor nemško-avstrijskega narodnega zbora je izvršil debato o noti predsedniku Wilsonu ter o komentarju, ki ga je bila izdala vlada in o katerih sta bila poročala predsednika dr. Dinghofer in Seitz. Sklepi se objavijo jutri. Izvrševalni odbor je pritril osnutku note Wilsonu, ki naj se predloži običnemu zboru. — Nadalje se je sprejel sledeči sklep: Določi se poverjenik za zunanje zadeve in temu se poverijo nastopne naloge: 1. Izvrševalnemu odboru mora stalno poročati o vseh zadevah zunanje politike. 2. Zastopati mora izvrševalni odbor v zunanjih zadevah, zlasti pri dosedanji c. kr. vladi. 3. Predloži naj osnutek za uredbo zunanjega urada za nemško Avstrijo. Razen tega se je storila vrsta sklepov o prehranjevalnih zadevah, med drugimi tudi sklep, da naj se v zvezi z zastopniki ostalih narodov za vse skupne prehranjevalne zadeve osnuje skupen prehranjevalni direktorij. Nadalje se je sklenilo več pragmatičnih ukrepov o prevedbi veleobrtni v mirovno gospodarstvo. Končno je izvrševalni odbor sklenil predložiti narodnemu zboru nastopne predloge: 1. Cenzura nasprotuje temeljnim pravicam državljanov in je kot pravno neveljavna odpravljena. 2. Tiskovine se več ne ustavljajo. Doslej ukrenjene obustavitve so razveljavljene. Vzpostavljena je popolna svoboda tiska. 3. Izjemne odredbe glede društvenega in zborovalnega prava so razveljavljene. Vzpostavljena je popolna društvena in zborovalna svoboda, veljavna za vse državljane brez razlike spola. — Seja je trajala pozno v noč.

Dunaj, 28. oktobra. Izvrševalni odbor nemško-avstrijskega narodnega zbora je imel danes dopoldne sejo. Predsednika dr. Dinghofer in Seitz sta poročala o konferenci, ki sta jo v nedeljo dopoldne imela z ministrom za zunanje zadeve grofom Andrassyjem na njegovo povabilo. Seznanila sta izvrševalni odbor z besedilom note in s komentarjem, ki ga je vlada izdala k njej. Izvrševalni odbor je takoj začel debato o obojem.

Dogodki na Ogrski.

Nadvojvoda Jožef se pogaja.

Budimpešta, 28. oktobra. Nadvojvoda Jožef je po naročilu cesarja kot homo regius stopil v dotiko z vodilnimi možmi ogrskega političnega življenja, da se z njimi pogaja o poti, po kateri bi se dala rešiti kriza.

Odpust princa Windischgrätzja.

Budimpešta, 28. oktobra. Uradni list priobčuje odpust princa Windischgrätzja iz službe ministra brez portfelja. Hkrati se mu je podelilo dostojanstvo tajnega svetnika.

Veliko ljudsko zborovanje v Budimpešti.

Budimpešta, 27. oktobra. (Ogrski kor. ur.) Danes popoldne se je na trgu pred parlamentom vršilo veliko ljudsko zborovanje, ki ga je bil sklical narodni svet. Kot prvi govornik je nastopil grof Batthyany ter zahteval režim ljudske volje kakor tudi neodvisnost Ogrske kakor v gospodarskih tako v vojaških in zunanje-političnih vprašanjih. Povdarjal je potrebo splošne, tajne in enake volilne pravice in zahteval, da se nemudoma in vsekakor sklene mir. V podobnem smislu so govorili poslanec Martin Lovaszy ter zastopniki socialnodemokratske stranke in radikalne stranke. Za vzdrževanje reda so se bile odredile obsežne vojaške in policijske priprave. Red se ni motil nikjer.

Nemčija.

Sodbe o Wilsonovem odgovoru Nemčiji.

Amsterdam, 28. oktobra. »Confédération générale du travail«, »Liga za pravice človečanstva«, »Republikanska koalicijska« ter socialistična stranka so izdale manifest, v katerem s toplimi besedami odobravajo Wilsonov odgovor Nemčiji.

Zvezni svet sprejel spremembo ustave.

Berlin, 28. oktobra. Wolffov urad javlja: Zvezni svet je pritril osnutku zakona o premembi ustave v obliki, ki jo je bil sprejel državni zbor.

Kaj je pisalo glavno glasilo nemškega velikega kapitala o cesarju Viljemu.

Znana »Frankfurter Zeitung« je pisala v uvodniku, ki smo ga že kratko omenjali, o cesarju Viljemu: Pridno nemško ljudstvo so vedno imeli za zelo nevarno družbo, ki ogroža svet. Nazor je vedno dobival nove hrane, ker so spremljevali mogočen naš napredek, ki je zahteval molk, govori in vmešavanja. Pri tem moramo misliti na cesarja. Gotovo je delal v dobri veri, za to jamči že njegova globokoverna narava. Gotovo ni krmilil proti veliki vojski, v katero smo bolj spolznili kakor šli. Toda vse to ne izpremeni dejstva, da je z vsem tem, kar je v tridesetih letih svojega vladanja govoril in delal, postal simbol starega režima. Povedati se mora, da občutje v nemškem ljudstvu nasproti cesarju ni tako, kakor si ga predstavlja. Široki krogi ne prikrivajo, da bi bili hvaležni, če bi cesar pri radikalnih izpremembah, ki so se uvedle v notranji in zunanji politiki, osebno izvajal posledice pred vsem že v lastno svojo korist. Sicer je pa položaj zdaj tak, da je ljudstvo zdaj čez grlo sito starega režima. S tem morajo računati tudi tisti, ki še računajo s starim duhom.

Italijanska ofenziva.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 29. oktobra. Uradno:

V Sedmih občinah se je nasprotnik omejil tudi večeraj v bojih na osamljene sunke, ki smo jih odbili.

Vzhodno od Brento divja na 60 km široki fronti velika bitka.

V gorah med Brento in Piavo so zopet omagali vsi nasprotni na vali, naj so jih izvajali s še tako močnimi silami. S protinapadom smo zopet zasedli južno od Fontane teccé »Sternkuppe«, katero so nam vzeli Italijani.

Med našimi hrabriimi četami so se v teh bojih odlikovali pešpolki št. 7 (Celovec), št. 39 (Debrecin), št. 47 (Maribor), št. 49 (St. Pölten), št. 73 (Heb), št. 120 (zahodni Gal'čani), št. 139 (novi ogrski polk), ogrski naskakovalni bataljon št. 17, hrvatski 42, dunajski strelski polk št. 1 in hrvatski domobranski polk št. 23. Zoroteno pripoznanje zaslužijo iznova artiljerija in naši pehotni letalci. Po našilnejši pripravi artiljerije se je pričel tekom noči na 27. ob Piavi napad entente. Pri Valdebiljani se je posrečilo slabejšim nasprotnim oddelkom priti na levi breg. Večinoma smo jih vrgli. Naš obrambni ogenj je preprečil prekorakevalni poskus pri Bigoline in Vidorju.

Navzdol od Vidoria se je posrečilo nasprotniku, da je izsilil z močnejšimi silami prehod. Naše čete so planle v protinapadom tja njega. Zvečer se je bojevali pri vseh Moviago in Sernaglia. Nasprotni zvernovzhodni reki Montella italijanski prekorakevalni poskusi niso dosegli uspeha.

Anglež je izvedel sunek iz Papadopolijskega stana se javlja: Poročilo italijanskega generalnega štaba od 27. t. m.: Na gori Grappa so včeraj trdovratni močni sovražni napadi omejevali bojevanje na okoliš gore Asolone, gore Pertica in na nos gore Solarolo. Odbili smo sovražnika s težkimi izgubami zanj ter ujeli 512 mož. Ob srednji Pivji se je bojevanje močno okrepiło. Včeraj smo se docela polastili Grava di Papadopoli in pri tem ujeli 381 mož. Močne sovražne čete, ki so zlasti britske čete napadale v protisunkih, smo uničili. Naši in zavezniški letalci so razvijali veliko delovanje in so ljuto bombardirali sovražnika v zaledju. Tudi so obstrlevali z ognjem v strojnici sovražne čete na pohodu ali pa v pozicijah. Eno naših letal je na kolodvor v Levicu, ki ga je bilo presenetilo sredi polnega obratovanja, tekmo noči zmetalo 400 bomb.

Na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. oktobra. Uradno:

Pri lješu na albanski obali so bili boje zadnji oddelki. Ob srednji Drini so se vršili spopadi med našimi varnostnimi četami in močnejšimi tolpami.

Umikane naših čet v Srbiji se izvaja, ne da bi nas motil sovražnik.

V bojnem stiku smo bili včeraj le se- verno od Kragujevca.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 28. oktobra. Uradno:

Uvedena premikanja smo po načrtu nadaljevali.

Južno Rudnika in Topole uspešni boji zadnjih straž. Na obeh straneh Morave smo le v rahli bojni zvezi s sovražnikom.

Zahodno bojišče.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. oktobra. Uradno:

Vojna skupina kraljeviča Rupreta.

Nobenih večjih bojnih dejanj. Jugozapadno Deynze, vzhodno Avelghema in pri Artres (južno Skalde) smo odbili sovražne napade. Ob čiščenju posameznih angleških gnezid pri Farners in Engle-Fontaini smo ugrabili ujetnikov.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Sovražnikove poizkuse, da bi pri Tupignyju prekorčal kanal Oise, smo obrezuspešili.

Med rekama Oise in Serre smo v predzadnji noči naše čete v naprej štrlečem loku med Origny in La Ferte umaknili v črto zapadno Guise — vzhodno Cresy sur Serre. Sovražnik je včeraj napadel naše note črte južno Guise. Odbili smo ga, o čemer je izgubil mnogo oklopnih voz.

V odseku Souche so se zgodaj jutraj izjalovili ponovni napadi Francozov med Froidmontom in Pierrepontom.

Zapadno Aisne so se vršili včeraj samo krajevni boji.

Sovražne napade proti našim na južnem bregu Aisne, jugovzhodno Rothla in pri Rilly stoječim četam smo odbili.

Na višinah Aisne vzhodno Vouziersa je artiljerijski boj zvečer z brezuspešnim sovražnikovim napadom vzhodno Chestresa začelo narastel do velike sile.

Vojna skupina generala pl. Gallwitz.

Na višinah vzhodno Moze smo v gozdu Conesvoive in v gozdu Ormont odbili napade Amerikancev.

Berlin, 28. oktobra, zvečer. Uradno: Nobenih večjih bojov. Južno od Escaute, ob Oisinem prekopu in v Souchinem odseku so se izjalovili ljuti delni napadi nasprotnikov.

Gostilne in kavarne so za čas spreveda zaprte.

Politične novice.

+ Ljubljansko krščansko-socialno delavstvo je imelo sinoči dva prav dobro obiskana sestanka. Govorili so: posl. Gostinčar, urednik Vrtovec in Komljanec. Delavstvo je sklenilo, da se udeleži korporativno narodnega praznika. Od Jugoslavije pričakuje, da bodi ustava Jugoslavije najdemokratičnejša in uprava prilagodena ameriški ceneni upravi in da se ne bo posnemal zgled birokratične Avstrije, kar jo je predvsem ugončilo.

+ Manifestacija na dvoru. Kakor poročila korespondenca Wilhelm, je prišlo lani opoldne na dvoru, ko se je menjala naša straža, v notranjosti dvora do četrte poklonilnih manifestacij cesarski dvojici.

+ Gospodsk. zbornica. Prihodnja seja gospodske zbornice je sklicana za sredo popoldne ob 4 urah.

+ Baron Chlumecky se bo tudi pogajal. Z Dunaja poročajo, da je odpotoval v Švico znani baron Chlumecky, kjer namerava stopiti v stik z raznimi političnimi osebami.

+ Fuzija obeh katoliških strank na Moravskem. Na Moravskem so bili češki katoličani dozaj organizirani v dve politični stranki, ki sta pa zdaj sklenili, da se spojit v eno Češko-slovaško ljudsko stranko. »Čeh izraža nazor, naj se po moravskem zgledu organizirajo tudi češki katoličani v Češki.

+ Oklic poslanca Staneka svojim volilcem. Poslanec Stanek je izdal samopreskrbovalcem svojega volilnega okraja sledeči oklic: »Državljan! Namesto dolgega oklica se obračam na Vas, ki prebivate v tistih volilnih okrajih, katere mi je čast zastopati v deželni in v državnem zboru, le s sledečimi besedami: Poskrbite, da ne bo v teh okrajih nobenega, ki bi stradal. Samopreskrbovalci, najodločnejše Vas pozivam, izpolnite svojo dolžnost do bližnjega. Preskrbite ga z živili!«

+ Proti nemškimi državnim skušnjam čeških juristov. »Narodni Listy« pozivajo akademski senat češkega vseučilišča in druge kompetentne korporacije, naj poskrbe za to, da ugodijo starim zahtevam čeških juristov, ki morajo pri judicijalni in politični državni skušnji izdelati skušnjo iz enega predmeta v nemščini.

+ Čehi in nemški Avstrijci. »Der Friede« piše: Neki Čeh mi je rekel: »Poglejte, takle je razloček med nami in nemškimi Avstrijci: Država smo postali via facti et voluntatis, toda nikdar ne bomo zagrešili smešnosti, da se slovesno postavimo v dvorano in se proglasimo za državo, ker vemo: država brez moči je nestvor. Nemški Avstrijci, ki so delali vedno napoto samoodločevanju, se ne boje smešnosti. Iz naših vitalnih potrebščin izvajajo ceremonielne posledice.

+ Avstrijske čete ne zapuščajo Rusko-Poljske. Dunaj, 28. okt. Iz vojnotiskovnega stana se poroča: Kakor javljajo s poudarjeno strani, je vest, ki so jo prinesli včerajšnji listi, da avstrijsko-ogrske čete zapuščajo Rusko-Poljsko, povsem neresnična.

Nikjer nasilja.

Dnevne novice.

— Umrl je v Podsmrečju pri Blagovici dne 25. oktobra g. Vincenc Bergant v starosti 25 let. Imel je tri odlikovanja: bronasto svetinjo, železni križec in pa Karlov četni križec. Prišel je na dopust in se je vlegel pred enim tednom za špansko boleznijo, kateri je podlegel.

— Sedmi dan po t. g. Janezu Lovšin, župniku v Lescab, bo radi praznika že v sredo, dne 30. oktobra, ob 11. uri.

— Iz Loma. Španska bolezen je prišla iz Tržiča tudi k nam, obiskala par hiš, a se zopet vrnila nazaj; ni ji bil všeč sveži, plinski zrak. Tako v naši župniji že osmi mesec ni niti enega mrliča. Dober zrak, rod krepak! In ker jih ni doma, hodi gosp. župnik pomagat mrličke pokopavat v pol ure oddaljeni Tržič, kjer jih imajo dan za dnem.

— Mesto venca na krsti umrlega elektro-inženirja pl. Levičnika in pokojnega stud. jur. Ante Košaka je darovala gospa Albina Guzelj iz Škofje Loke »Društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana« v roke društvenega načelnika znesek po 20 K, skupaj 40 kron. — Prav lepa hvala!

— Javna varnost postaja vedno bolj ogrožena in človek si res kmalu ne bode varen življenja in imetja. Zadnje čase so začeli rogoviliti celo pruski vojaki. Tako so nekega večera, ravno ko je šlo občinstvo iz narodnega gledališča, pridrli trije prusaki po Sv. Petra cesti s potegnenimi bodali ter na ves glas zmerjali Slovence, Jugoslavijo, jim grozili in vpili, da so oni, prusaki naši gospodje itd. Mirno občinstvo, posebno dame so prestrašene letele nazaj in se skrivale. No, pruski pogum je bil pa k sreči in brez nesreče naglo ugnan. In še kako? Eden nadutežev je počteno skupil, kar je iskal, druga dva sta »hrabro« zbežala. (Po vzorcu nemške armade v Franciji. Op. stavca.) Tudi za tema je vdrla množica in kaj se je potem zgodilo, ne molči. Dobra šola. Tudi o drugih raznih surovostih vedo ljudje povedati. In varnost imetja? Bogme, ta je pod kritiko! Tako so v zadnjem času neko neko vlomili tatovi v lokal čevljarkega mojstra g. Mateta v Židovski ulici kar pri uličnih vratih in odnesli za par tisoč kron čevljarkega blaga. Tudi v trgovino g. Milana Škerla na Karlovski cesti so minuli teden ponoči vlomili tatovi in pokradli tudi par tisoč kron denarja. Prav na rafiniran način so jo tatovi izpeljali minuli teden neke noči v tobačni tovarni. Da so odvrgli pozornost od glavne točke, so na drugi strani poslopja dvignili šum in s tem tja privabili neke čuvaje, od domenjane točke pa na ta način

odvrgli pozornost. Med tem časom, ko so uslužbenci na mestu šuma iskali tatov, so pa ti na drugi strani pokradli in spravili čez ograjo baje nekaj zabojev »sladke trave«. Manjših nepoštenosti je pa danna dan neštevilno in se je lopovstvo že tako razpaslo, da ni nobena reč več varna.

— Iz selške doline se nam naznanja, da je tudi tam jela razsajati španska bolezen. Obenem se dopisnik pritožuje o tamkajšnji pošti, ki ne vozi iz Železnikov v Loko in obratno. Vsled tega je jako oviran promet, pisma in časniki zastajajo itd. Vzbudila se je obča nevolja proti gospe, ki ima v zakupu vozno pošto. Dopisniki so se pritoževali že v časopisih in dve pritožbi sta šli naravnost na pošto ravnateljstvo v Trst; toda nič ne pomaga. Prosimo našega domačega poslanca, naj nastopi zoper to škandalozno samovoljo in nered.

Varujte se pred tatovi!

Ljubljanske novice.

Ljubljana popolnoma slovenska. Naša bela Ljubljana, prestolnica Slovenije, je na zunaj kazala precej slovensko lice, vendar so jo pa kazili različni nemški napisi. Te dni pa pod pritiskom razmer nemški napisi izginjajo. Ljubljanski Nemci so postali pametni in sami odstranjujejo svoje nemške napise, o katerih vedo, da v svobodno Jugoslavijo ne spadajo. Ljubljana je tekom par dni dobila popolnoma slovensko lice. Raz hiše, kjer so se prej blesteli nemški napisi, vihrajo danes slovenske trobojnice.

Ij Umrli so v Ljubljani: Katarina Valantič, dninarica, 72 let. — Rozalija Blas, hči tovarniškega delavca, 15 let. — Josip Brajer, berač, 68 let. — Franciška Hvastja, kurjačeva žena, 36 let. — Marija Majce, čevljarjeva vdova, 58 let. — Marija Grigolan, žena davčnega sluga, 67 let. — Marija Svetec, služkinja, 16 let. — Krista Praprotnik, vojaška pisarica, 17 let. — Marija Kramar, tovarniška delavka, posestnikova žena, 44 let. — Anton Ogrinc, nadpaznik prisilne delavnice v pokoji, 69 let. — Ivan Mehle, hiralec, 89 let. — Ana Tavčar, sobnega slikarja vdova, 78 let.

Ij Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani naznanja, da je že vse prijave za skupno jamstveno zavarovanje izročilo »Kranjski deželni podružnici n. a. deželnih zavarovalnic«, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 12, II. nadst. Kdor izmed p. n. hišnih posestnikov hoče biti še na novo deležen ugodnosti, ki se ne bode več nudila, naj se oglasi pri zgoraj omenjenem zavodu dne 30. in 31. t. m. od 8. ure popoldne do 2. ure popoldne, ker se na poznejše prijave k skupnemu jamstvenemu zavarovanju ne more več ozirati.

Ij Lublaškiške češke spoletnosti. Ve sredo 30. t. m. potrdimo »pri Mraku« (Rimska cesta) duvni večerek se zabavnim programem. Plesne o 1/8. večer. — Jul. Hilbert. — Dr. ing. Kasal.

Ij Narodnemu svetu 20 K in za Krevkov spomenik 10 K daruje rodbina Fabinc iz veselja, da se ji je porodil prvi sinček Ivo ravno 19. oktobra t. l., na dan objave komunikeja Narodnega večja, ki nam ustvarja našo Jugoslavijo.

Prosveta.

pr Narodno gledališče. Danes popoldne ob 3. uri se bo vsled bolezni igrala namesto »Later« narodna igra »Divji lovec«.

Po sklepu lista.

Nadvojvoda Jožef Mažarom.

Dudimpešta, 28. oktobra. (Ogr. kor. urad.) Nj. ces. in kralj. Visokost gospod nadvojvoda Jožef je objavil nastopni oklic: »Narodu! Njegovo Veličanstvo naš kronani kralj mi je naročil, da naj izvedem takoj razrešitev naših v nekakšni krizi se nahajajočih javnih razmer, ki v soglasju z voljo narodovo popolne samostalnosti naše domovine ne bi samo zagotovila, ampak jo tudi oživitvorila. Velik in odločen je tak korak, zakaj treba je, da izvedemo osamosvojitve naših zunanjih odnosov in naše brambne sile kakor sploh neodvisnost vsake veje naše uprave na način, ki odgovarja svobodnosti smeri današnjega časa in interesom širokih ljudskih plasti. Poleg dosege takojšnjega miru dominira pridružen veliki mednarodni zvezi narodov v svrhu, da se zagotovijo bodočnost naših prizadevanj. Varovanje integritete in enotnosti našega državnega ozemlja kakor tudi odstranjenje vsakršne nevarnosti, ki nam prete do sklepa miru, ni nalagata dolžnost, da združim vse narodne sile in da povzročim spojitve čuta skupnosti, ki edini vodi k dosegi naših ciljev. Z zaupanjem se zaradi tega obračam do vsakega vernega sina naroda, da naj dosego

teh ciljev pospešuje, v nemar puščajoč vsakršno nasprotje, vsak osebni interes, da naj varuje zakoniti deželni red in naj se preudarno, resno in pošteno stavi v službo velike narodne stvari. Združitev sil dovede sadove skupnega nastopanja do izzoritve: na nedotakljivosti zasnovano samostojnost in neodvisnost naše domovine, družabni red in času primerne uredbe, blagor miru in jamstvo za naš bodoči razvoj. — Z vso toplino svojega patriotskega čuvstvanja si izprošam podporo naroda v izvajanju te moje težavne naloge. — Budimpešta, 28. oktobra 1918. — Nadvojvoda Jožef.

Budimpešta, 28. oktobra. Nadvojvoda Jožef je davi ob zgodnji jutranji uri začel razgovore z vodilnimi ogrskimi politiki.

Hrvatski ban pri cesarju.

Dunaj, 28. oktobra. Cesar je danes v Schönbrunn sprejel v posebni avdienci hrvatskega bana dr. pl. Mihalovića.

Sklepi zaveznikov.

London, 28. okt. (Reuter.) Konferenca francoske, italijanske, belgijske in britske sekcije interaliiranega parlamentarnega komiteja je soglasno sprejela nastopno resolucijo: 1. Bistveno je, da ohranijo sedaj v boju za svobodo združeni narodi tesno in iskreno zvezo, dokler niso še vedno preteče nevarnosti docela premagane s popolno zmago nad sovražnimi silami in ni popolnoma odpravljena nevarnost obnovitve grozot, kakršne je moralo človeštvo prestajati v sedanosti. 2. Izrednega pomena je, da se vlade sedaj v boju za svobodo združenih narodov nemudoma lotijo priprav za trajen, po združenem nastopanju svobodnih narodov zajamčen mir. 3. Prenovitev srednje Evrope se mora izvršiti na podstavi narodnosti, in sicer z ozirom na pravico narodov, da sami odločajo o svoji usodi, kakor tudi z ozirom na jamstva, ki so bistvena za trajen evropski mir. 4. Izgube na trgovski ladijski prostornini, povzročene po vojni s potapljalnimi čolni, se morajo kolikor le možno poravnati z izročitvijo sovražnikov ladijske prostornine. 5. Komite opozarja v vojni združene vlade na to, da bi nemara bilo potrebno, da se zračne sile interaliiranih neodvisnikov v namen, da se stre sovražni odpor, udeležijo skupnega zračnega vojnega pohoda nad sovražnikovo ozemlje in predlaga kot najuspešnejšo metodo za izvršitev tega načrta, da naj se ustanovi kontrola nad industrio, ki izgotavlja letalstveni material. 6. Komite poziva asociirane vlade, da naj nemudoma sestavijo komisijo, ki naj uredi gotove zračno-prometne črte.

Aprovizacija.

a Krompir za II. okraj. Stranke II. okraja prejmejo krompir v četrtke, dne 31. t. mes., in v soboto, dne 2. novembra, pri Mühleisu na Dunajski cesti. Dločen je ta-le red: V četrtke, dne 31. t. m., popoldne od 8 do 9 št. 1 do 130, od 9 do 10 št. 131 do 260, od 10 do 11 št. 261 do 390, popoldne od pol 2 do pol 3 št. 391 do 520, od pol 3 do pol 4 št. 521 do 650, od pol 4 do pol 5 št. 651 do 780, od pol 5 do pol 6 št. 781 do 910. V soboto, dne 2. novembra, popoldne od 8 do 9 št. 911 do 1040, od 9 do 10 št. 1041 do 1170, od 10 do 11 št. 1171 do 1300, popoldne od pol 2 do pol 3 št. 1301 do 1430, od pol 3 do pol 4 št. 1431 do 1560, od pol 4 do pol 5 št. 1561 do 1690, od pol 5 do pol 6 št. 1961 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kilogram stane 34 vin.

Ukraden je bila v petek zvečer iz hiše dr. Val. Zarnikove ulice št. 17 siva damska obleka. Pred nakupom se svari.

Dobro poznana oseba je bila opažena, ko je sinoči ob črti na 7. uri pobrala perilo na dvorišču Linigerjeve hiše, Rimska cesta št. 6. Pozivlja se, da isto prinese nazaj.

Kino in nemški napisi.

Vodstvo in podjetje kino »Ideal« nas prosi, da objavimo naslednje vrstice: »Samo ob sebi je umevno, da se odstranijo v kinu »Idealu« vsi nemški napisi in da se tudi vsa reklama vrši v slovenskem jeziku. Le glede besedila v filmih prosimo sl. občinstvo potrpljenja za toliko časa, da bo začelo kako slovensko podjetje izdelovati filme. Filmi, ki se v kino predstavljajo, niso last kino, temveč si jih le izposoja in zato nima nobene pravice iz njih izrezovati nemškega besedila. To bi se moglo zgoditi le tedaj, če bi film kupili in zanj plačali 10.000 K do 15.000 K, kar pomenja toliko, da bi nas vsaka nova predstava stala 10.000 K do 15.000 K. Ker pa takih izdatkov podjetje ne more izdržati, bi moralo predstave opustiti, kar pa sl. občinstvo gotovo ne zahteva. Po pojasnilu smo dolžni, da se nas ne bo napačno sodilo in prosimo, da vzame to pojasnilo na znanje.

Vodstvo in podjetje kino »Ideal«.

MATTONI-RETA
GLESSHOPISKA
KLA VODA

Naš predragi, iskrenoljubljeni brat, svak in stric

VILJEM JERANČIČ

posestnik in gostilničar na Osojah

je dne 27. oktobra v vojaški bolnici v Ennsu podlegel kratki, mučni bolezni in bil ondi začasno pokopan.

Bodi mu blag spomin.

Ljubljana-Enns, 28. oktobra 1918.

Alojzij Jerančič, brat. — Gabrijela Jerančič, sestra. — Alojzij, Stanko, Viljem, nečaki. — Franja Jerančič, svakinja.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem bodi tem potom izrečena najtoplejša zahvala za izraženo sočutje ob prebriski izgubi našega ljubelega in nepozabljivega brata

Karola Novaka

služatelja visoke živinozdravniške šole in c. kr. praporščaka

ki je umrl 2. t. m. v Belluno na Laškem in 4. t. m. bil tamkaj pokopan.

Dobremu, ljubeznivemu in blagemu bratu — blag spomin.

Ljubljana, dne 27. oktobra 1918.

ZALUJOČI OSTALI

Vsem prijateljem in znancem naznanjamo, da nam je nenadoma ugrabila sedanja neusmiljena moreča bolezen našega preljubelega, vedno veselega

LUCETA

c. kr. poštnega asistenta

ki je dovršil življenja kratko dobo dne 12. oktobra t. l. v Trstu, in je bil tudi ondi položen k počitku.

Javljajoč to žalostno vest, zahvaljujemo se prav iskreno za kakorkoli nam izraženo sočutje in ljubeznivo spremljanje dragega pokojnika na zadnji poti njegovi.

Zalujoča rodbina MIKUŠEVA.

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom prebriske izgube naše srčkoljubljene hčerke oziroma sestrice

Pepce

za krasno cvetje in mnogoštevilno spremstvo na zadnji poti izrekamo vsem najpriskrnejšo zahvalo.

Posebno hvalo pa dolgujemo č. sestrin iz reda sv. Križa v Jožefinu na Poljanski cesti, ki so požrtvovalno stregle med boleznijo dragi pokojnici.

Zalujoča rodbina
Babšekova.

Nr 173/18/1

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani sta po prošnji lastnikov Henrika Sadnikar, pasarja v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 12, Franceta Sadnikar, trgovca v Celovcu, Burgasse šte. 7, Ivana Sadnikar, trgovca v Gradcu, Rebengasse šte. 1, Josipa Nikolaja Sadnikar, c. kr. okrajnega višjega živinozdravnikarja v Kamniku in Kristine Hočvar, roj. Sadnikar, lekarnarja soproge na Vrhniki, zastopanih po c. kr. notarju dr. Karlu Schmidingerju v Ljubljani, na prodaj po javni dražbi sledeči nepremičnini, za kateri sta se ustanovili pristavljeni izključni ceni in sicer:

1. hiša šte. 13 (prej 17) z dvoriščem na Sv. Petra cesti v Ljubljani vlož. šte. 92 k. o. Petersko predmestje I. del za 30.000 kron.
2. njiva vl. št. 230 k. o. Petersko predmestje I. del za 8000 kron.

Dražba se bo vršila v torek, dne 5. novembra 1918 ob 10. uri dopoldne v pisarni c. kr. notarja Antona Galle v Ljubljani.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmejo. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanje njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno. Dražbeno izkupilo je izročiti gospodu c. kr. notarju dr. Karlu Schmidingerju v Ljubljani kot zastopniku prodajalcev. Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri sodišču, soba šte. 33 in pri c. kr. notarju Antonu Galle v Ljubljani, kjer dobe tudi natančna pojasnila.

C. KR. OKRAJNO SODIŠČE V LJUBLJANI,

oddelek I, dne 9. oktobra 1918.

MAKS CUKALA

TRGOVEC IN POSESTNIK

MICI CUKALA roj. PERGER

POROČENA

St. JURIJ ob TABORU.

PODKLOŠTER (Koroško).

21. ULICNIKA 1918.

Št. 14.497.

Razglas.

V zmislu razpisa c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 15. oktobra 1918, št. 32.952, odreja mestni magistrat za ljubljansko mestno okrožje na podstavi določila § 6. ministrske navedbe z dne 11. septembra 1918, št. 335 dr. zak.

popisovanje domačih mlinskih strojev

za debelo moko in druge vsake vrste.

V to svrhu se pozivlje vsakdo, ki ima domač mlinski stroj za mletev žita i. dr. katerekoli vrste, bodisi v posesti ali shrambi bodisi za lastno rabo ali pa na prodaj, da poda tekom 3 dni mestnemu magistratu naznanilo o tem na posebni tiskovini, katero je dobiti v obrtnem referatu mestnega magistrata brezplačno.

Kdor bi svojo posest zatajil ali se svoji dolžnosti drugače ne odzval, bode v smislu § 10. cit. strogo kaznovan.

MESTNI MAGISTRAT LJUBLJANSKI,

dne 22. oktobra 1918.

Zahvala.

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja ob izgubi naše iskrenoljubljene matere oziroma sestre, gospe

Heleně Hauptman

zasebnice

se tem potom najpriskrnejše zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo pa dolžni pred. duhovščini stolnice in darovalcem krasnega cvetja.

Ljubljana, dne 28. oktobra 1918.

Zalujoča rodbina
HAUPTMAN.

Ženitev.

Svojemu bratranču, 28 let staremu, iz ugledne in premožne rodbine z večjim kapitalom, iščem pristopa na kmečko posestvo oziroma kako podjetje: gostilno, trgovino ali mlin. Gospe ali vdove brez otrok prosim, da blagovolijo doposlati ponudbe če mogoče s sliko in navedbo starosti na upravnništvo »Slovenca« pod »Oroslov št. 4190«. Vpošte vajo se samo resne ponudbe.

Sprejme se k boljši družini na deželi

dekle

v starosti 14 do 18 let, ki bi opravljala lažja domača dela. Nastop takoj. Prijave sprejema uprava lista pod šte. 4186.

Resna ponudba.

42 leten, vojaščine prost vdovec s tremi že odraslimi otroci, s posestvom v mestu, vrednim nad 150.000 K, išče v svrhu takojšnjega zakona 25- do 40 letno zdravo in pridno osebo, ki ima veselje do gospodinjstva in nekaj premoženja. Vdova brez otrok ni izključena. Ponudbe s pošiljateljico silke, ki se vrne, nasloviti na »Solčna Gorica«, poštno ležečo Gorica, glavna pošta.

Blago

za dve moški obleki s podlogo vred se odda za živila ali denar. — Kje? pove upravnništvo »Slovenca« pod šte. 4188.

Prodaja se zaradi pomanjkanja prostora dobro ohranjen

glasovir

Istotam tudi mlada

GRADASKA ULICA ŠTEV. 14.

Slivovko, tropinjevec, konjak

ponudim trgovcem in gostilničarjem, VILJEM SPITZER, LJUBLJANA, KOLIZEJ.

Krepak, 15-letni deček

sirota, išče mesta kot vajenec v trgovini na deželi ali pri kakem rokodelcu ali mesta hlapca proti popolni oskrbi. Zahteva se stroga, toda dobrohotna vzgoja. Natančneje se izve pri dr. M. Pirceu, odvetniku v Ljubljani, Cigaletova ulica št. 1.

Pri vsaki bolezni je potrebna snažnost. Umivajte se s pravim

„SCHICHT-TOILETNI MILOM“,

katero razpošilja proti povzetju komad za 6 kron A. JELENC, trgovec v Trzinu na Gorenjskem.

V Bohinjski Bistrici, Grand Hotel Triglav

se bode od porušene stavbe prodajalo

opeka, les, okna, peči, deske, stropnik, stopnice, žlebi i. t. d.

Jubilejne ustanove.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko razpisuje za leto 1918:

- a) osemnajst cesarja Frana Josipa ustanov (8 po 50 K in 10 po 20 K) za uboge onemogle obrtnike vojvodine Kranjske; b) štirinajst cesarja Frana Josipa ustanov (4 po 50 K in 10 po 20 K) za uboge onemogle obrtnike in trgovce vojvodine Kranjske; c) pet cesarice Elizabete ustanov po 40 K za uboge onemogle vdove kranjskih obrtnikov ter d) pet cesarja Frana Josipa ustanov po 20 K za uboge onemogle vdove kranjskih obrtnikov in trgovcev.

Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani do 15. novembra 1918. Priloži naj se jim ob občinski in župnijskega urada potrjeno dokazilo, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog, oziroma da je prošilec onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

K J E

bo z novembrom izpraznjeno stanovanje, obstoječe iz 3 ali 4 sob in pritliklin? — Ponudbe pod: »Mestna učiteljica« 4150 na upravnništvo »Slovenca«.

! Hiša !

z več njivami se prodaja. — Naslov pove upravnništvo »Slovenca« pod šte. 4155.

K 100- nagrađe

dam tistemu, ki mi preskrbi v boljši hiši STANOVANJE: dve ali tri sobe za stanko brez otrok. — Naslov na upravnništvo »Slovenca« pod št. 4165.

Konjak

za oslabele valed starosti, proti slabostim v želodcu in proti izgubi telesne moči je stari vinski konjak pravo poziviljenje. Pošilja dve poliliterski steklenici franko z zabojčkom vred za 60 K

BENEDIKT HERTL,

graščak na graščini GOLIC PRI KONJICAH, Štajersko. 3369

Sivalni stroji

so došli v večjem številu. Cenj. naročniki, ki jih potrebujejo, naj se blagovolijo takoj k meni potruditi: bodo zelo dobro in primerno ceno postreženi. Tudi imam nekaj malo rabljenih na prodaj, ki so seveda mnogo cenejši kot novi. Tudi druge potrebščine se dobijo pri meni.

LOVRQ REBOLJ :: KRANJ.

Edina slovenska veletrgovina umetnega cvetja in pogrebniht potrebin

Anton Z. Finžgar

VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d.

Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

Domača semena

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke kupuje trgovina s semeni Sever & komp., preje PETER LASSNIK, LJUBLJANA, MARIJIN TRG. 2534

DOBRA, IZURJENA

kuharica

srednjih let, vajena vseh gospodinskih del, se takoj sprejme. Plača dobra, eventualno do 100 K mesečno. Ponudbe pod: »Trajna služba« 4098 na upravnništvo »Slovenca«.

Krema za britje

najboljša kakovost, rabljiva brez vode, 1 porcelan. lonček K 750

Milo za britje

pristno, najboljša vrsta 3 kosi 9 K 1 kg K 34.— Pošilja proti naprejš poslatvi denarja

M. JUNKER, eksportna trgovina Zagreb 39, Petrinjska 3 III. Hrv.

Zakonski par

se sprejme. Žena naj bi opravljala službo hišnice, mož naj bi bil obrtnik (mizar, ključavničar ali klepar) in vajen konj. Plača dobra ter prosto stanovanje, razsvetljavo in kurjavo. Ponudbe pod: »Zakonski par« 4098 na upravo »Slovenca«.

Hlapec h konjem

se takoj sprejme. Je lahko oženjen; žena naj opravlja ali službo kuharice (pogoji, da zna dobro kuhati) ali pa službo hišnice. Ponudbe pod: »Dobri pogoji« 4099 na upravnništvo »Slovenca«.

Pujski

11 tednov stari, NA PRODAJ. Cesta v Mestni log št. 31. 4094

ISČE SE

deklica

15 do 16 let stara, nekoliko izobražena, dobrih, poštenih staršev ali tudi brez staršev, za vsako delo k poštenim roblin. Naslov pove upravnništvo »Slovenca« pod šte. 4093.

salonske metle

št. 1, 2, 3, domače delo, KRTACE sirkove, KRTACE za konje (Rošhaar) ter prima tržaške BICEVNIKE po dnevni cen. 4101

IVAN N. ADAMIČ :: LJUBLJANA Sv. Petra cesta št. 31.

KUPI SE

mala hišica

v Ljubljani. Cena ne nad 50.000 kron. Pismene ponudbe na upravnništvo »SLOVENCA« pod: »Mala hišica« 4106.

KOLESARJI, POZOR! Kdor se hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi prve avstrijske, italijanske ali druge kolesa. Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izključena, ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa. Dobijo se obročji na Marjete Terezije cesti 6. Kolesa se imajo pripeljati s seboj. Gen. zastopstvo za Kranjsko: Ernest Aljančič, Ljubljana. Okraj, zastopniki se sprejmejo.

Stare damske klobuke

sprejema v popravilo in tudi nove na nove oblike prenaša FRANC CERAR, tovarna slavnikov v STOBU, pošta Domžale pri Ljubljani. - Cene primerno nizke, točna postrežba. 3715

100.000 I hvalnihi odnasilov

»Klobuk« je ena od mnogih stvari, ki jih potrebujemo v vsaki hiši. Če imamo klobuk, ki je star, potem ga moramo popraviti. Če pa ga nimamo, potem ga moramo kupiti. Kupiti ga moramo pri dobri trgovini, ki ima dobre klobuke. Če pa ga ne moremo kupiti, potem ga moramo narediti sami. To je najboljša rešitev. Če pa ga ne moremo narediti sami, potem ga moramo kupiti pri dobri trgovini, ki ima dobre klobuke. Če pa ga ne moremo kupiti, potem ga moramo narediti sami. To je najboljša rešitev. Če pa ga ne moremo narediti sami, potem ga moramo kupiti pri dobri trgovini, ki ima dobre klobuke.